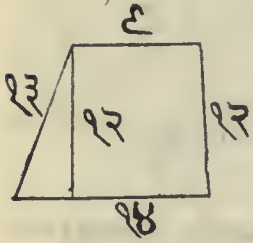

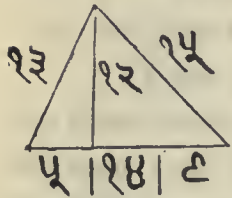
संज्ञकस्य तत्र चेत्ये फलं कथय तत्कथितं यदादौः
न्यासः

भूमिः । १४ । मुखम् । ८ ।
बाह्वः । १२ । १२ । लम्बः । १२ ।
उक्तवत्करणेन जातं चेत्यफलं
करणौ । १८८०० । अस्याः पदं
किञ्चिन्मूलमेकचत्वारिंशदधिकशतम्
१४१ । इदमत्र चेत्ये न वास्तव
फलम् किन्तु लम्बेन निम्नं कुक्ष-

स्यैक्यसङ्गमित्यादिवक्ष्यमाणकरणेन वास्तव फलम् । १२८
अत्र त्रिभुजस्य पूर्वोदाहरणस्य

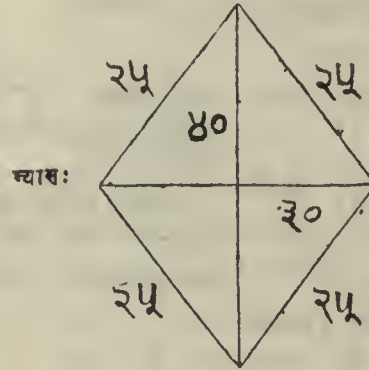
न्यासः

भूमिः । १४ । भुजौ । १२ । १५ ।
अनेनापि प्रकारेण त्रिबाहुके तदेव
वास्तव फलम् । ८४ । अत्र चतु-
र्भुजस्यासद्विदितम् ।

अथ सूत्रानुरूपार्थं सूत्रं सार्द्धवृत्तम् । चतु-
र्भुजस्यानियतौ हि कर्णौ कथं ततोऽस्तिन्नियतं फलं
स्यात् । प्रसाधितौ तच्छ्रवणौ यदादौः स्वकल्पितौ तावित-
रत्र न स्तः ॥ तेजोव बाहुष्वपरौ च कर्णौनेकधा चे-
तत्फलं ततश्च ॥ चतुर्भुजे हि एकान्तरकोणावाक्रस्या-
ऽनलः प्रवेष्टमानो सुसंज्ञकं कर्णं सङ्कोचयतः इतरौ
वहिरपसरन्तौ कोणौ सुसंज्ञकं कर्णं वर्द्धयतः कृतउक्त-
नेज्येव बाहुष्वपरौ च कर्णौविति । लम्बयोः कर्णयोर्वै-
कर्मनिर्दिष्ट्यापरान् कथम् । पृच्छत्यनियतत्वेऽपि नियत-
स्यापि तत्फलम् । च पृच्छकः पिशाचोवा वक्ता वा नितरा-
न्मतः । यो न वेत्ति चतुर्बाहुचेतस्यानियतां स्थितिम् ॥
समचतुर्भुजाऽऽवतयोः फलानवने करणसूत्रं सार्द्ध-
लोकद्वयम् । इहा श्रुतिस्तुल्यचतुर्भुजस्य फलप्राप्य
तद्गोविर्वाजता या । चतुर्गुणा बाहुकतिस्तदीयं मूलं
द्वितीयचतुर्भुजप्रमाणम् ॥ अतुल्यकर्णो भङ्गातिर्विभक्ता फलं
स्फुटं तल्यचतुर्भुजे स्यात् । समश्रुतौ तुल्यचतुर्भुजे
च तथाऽऽयते तद्गुणकोटिवातः ॥ चतुर्भुजेऽन्यत्र समा-
नलम्बे लम्बेन निम्नं सुखैक्यसङ्गम् ॥
अतो हे शकः ! चेतस्य पञ्चतत्तुल्यचतुर्भुजस्य कर्णौ तत-
श्च गणितं नश्यक ! प्रचक्ष । तुल्यश्रुतेयं खलु तस्य तथा-

गतस्य यद्विस्तृतीरसमिताऽमितं च दैर्घ्यम् ॥
प्रथमोदाहरणे ।

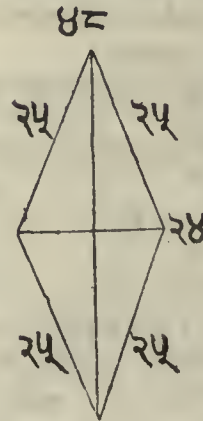

न्यासः

भुजाः । २५ । २५ ।
१२५ । २५ । अत्र
त्रिंशन्मिता । १२० ।
मेकां श्रुतिं प्रकल्प्य
जाताऽन्या । ४० ।
फलञ्च । ६०० ।
(तथाहि भुजयुग्मः
६२५ । चतुर्गुणा
२५०० श्रुतिवर्गेण
६०० हीनात् १६००
मूलम् ४०) द्वितीयं

श्रुतिः । तयोः १० । ३० । श्रुत्योर्धातः १२० द्विभक्त ६०० ।

अथ वा ।

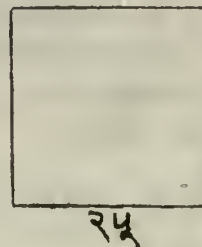
न्यासः

चतुर्दशमितामेकां । १६ ।
श्रुतिं प्रकल्प्योक्तवत्करणेन
जाताऽन्या श्रुतिः । ४८ ।
फलञ्च । २२६ ।

(अत्र चेत्ये २४ बाहुकोऽगुहः
१४ गुह्यम् इति)

द्वितीयोदाहरणे ।

न्यासः

२५

तत्कृत्योर्गोपदं क-

थंरति जाता करणौ

यता श्रुतिः